

εγώ

εγώ, αντων. [<αρχ. ἐγώ], αυτός που μιλάει. (Λαϊκό τραγούδι: **εγώ** που ήμουνα Θεός θα φύγω τώρα σαν τρελός, θα φύγω σαν κυνηγημένος)· ως άκλ. ουσ. **το εγώ**, συνοδευόμενο από τις κτητ. αντων. μου, σου, του, της, μας, σας, τους, των, ο εγωισμός: «ό,τι και να κάνω, θα το κάνω μόνο και μόνο για το εγώ μου». (Ακολουθούν 80 φρ.)·

- άλλο τόσο κι εγώ, βλ. λ. [άλλος](#)·

- αλλού με τρίβεις, δέσποτα, κι αλλού 'χω γω τον πόνο, βλ. λ. [πόνος](#)·

- αν..., εγώ θα κάτσω να με γαμήσεις, βλ. λ. [γαμώ](#)·

- αυτά που σου λέω εγώ το πρωί, μας (μου) τα λες εσύ το βράδυ, βλ. λ. βράδυ·

- βάζω ένα χέρι (χεράκι), βλ. λ. [χέρι](#)·

- βάζω κι εγώ ένα λιθαράκι ή βάζω κι εγώ το λιθαράκι μου, βλ. λ. [λιθαράκι](#)·

- βάζω κι εγώ ένα λιθάρι ή βάζω κι εγώ το λιθάρι μου, λ. λιθάρι·

- βάζω κι εγώ ένα χέρι (χεράκι) ή βάζω κι εγώ το χέρι μου (το χεράκι μου), βλ. λ. [χέρι](#)·

- βρες τη νύφη εσύ κι εγώ σε στεφανώνω, βλ. λ. [νύφη](#)·

- για να δεις ποιος είμ' εγώ, έκφραση με την οποία θέλουμε να διαβεβαιώσουμε το συνομιλητή μας πως σίγουρα θα κάνουμε αυτό που του υποσχέθηκαμε ή πως αυτό που θα κάνουμε θα είναι μόνο και μόνο για να αποδείξουμε την αξία μας, την ισχύ μας: «αφού στο υποσχέθηκα, θα σε πάρω στη δουλειά μου, για να δεις ποιος είμ' εγώ || αν τον συναντήσω θα τον σπάσω στο ξύλο, για να δεις ποιος είμ' εγώ». (Λαϊκό τραγούδι: μου την έδωσε απόψε· μ' έχει πιάσει το τρελό· ένα μου 'χει κάνει εκείνη θα της κάνω εκατό - **για να δει ποιος είμ' εγώ**)·

- γιατί, εγώ νηστεύω; βλ. λ. [νηστεύω](#)·

- δε φουμάρω εγώ τέτοια, βλ. λ. [φουμάρω](#)·

- δεν έχω καμιά δουλειά εγώ, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- δεν έχω να κάνω εγώ με..., βλ. λ. [κάνω](#)·

- δεύτερο εγώ μου ή δευτερό μου εγώ, βλ. φρ. το άλλο εγώ μου·

- εγώ άνθρωπος δεν είμαι; ή εγώ δεν είμαι άνθρωπος; ή εμείς άνθρωποι (ανθρώποι) δεν είμαστε; ή εμείς δεν είμαστε άνθρωποι; (ανθρώποι;), βλ. λ. άνθρωπος·

- εγώ από κώλο βγήκα; βλ. λ. κώλος

- εγώ γελώ τους δώδεκα και δεκατρείς με μένα, βλ. λ. [γελώ](#)·

- εγώ γελώ τους δώδεκα και μένα δεκαπέντε, βλ. λ. [γελώ](#)·

- εγώ γιατί είμ' εδώ! λέγεται ευθαρρυντικά σε άτομο που διστάζει να προχωρήσει σε μια ενέργεια και έχει την έννοια πως εγώ είμαι έτοιμος ανά πάσα στιγμή να το βοηθήσω, αν χρειαστεί: «θέλω να κάνω επέκταση στη δουλειά μου, αλλά μου λείπουν κάτι χρήματα κι έτσι αναβάλλω συνεχώς. -Εγώ γιατί είμ' εδώ». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το κι·

- εγώ δεν έχω ψυχή; βλ. λ. [ψυχή](#).
- εγώ είμ' εγώ, είμαι εγώ και κανένας άλλος, είμαι ξεχωριστός, μοναδικός: «εγώ είμ' εγώ και θα μπω μέσα με το έτσι θέλω». (Τραγούδι: **εγώ είμ' εγώ**, ευζωνάκι γοργό μέσα στον κόσμο τιμημένο).
- εγώ είμ' εγώ κι εσύ είσ' εσύ, είμαστε δυο διαφορετικοί άνθρωποι: «οπωσδήποτε έχουμε δυο διαφορετικές γνώμες, γιατί εγώ είμ' εγώ κι εσύ είσ' εσύ». Λέγεται και με την έννοια πως, στη σύγκριση ανάμεσα σε μας τους δυο, εγώ είμαι ανώτερος.
- εγώ είμ' εδώ, βλ. φρ. *εδώ είμ' εγώ*.
- εγώ κρατώ την κλείδα (το κλειδί) μου και άλλος την καλύβα μου, βλ. λ. [καλύβα](#).
- εγώ μιλάω ή γαϊδούρι κλάνει; βλ. λ. [γαϊδούρι](#).
- εγώ μιλώ κι εγώ τ' ακούω, βλ. συνηθέστ. *εγώ τα λέω κι εγώ τ' ακούω*.
- εγώ μιλώ κι εσύ κλάνεις, δεν προσέχεις αυτά που λέω, δε μου δίνεις σημασία, όταν μιλώ, και, κατ' επέκταση, με περιφρονείς, δε με υπολογίζεις: «εγώ σου μιλώ κι εσύ κλάνεις, γιατί δε μου το λες καθαρά να σηκωθώ να φύγω;».
- εγώ μιλώ κι εσύ μας γράφεις ή εγώ μιλώ κι εσύ με γράφεις (ενν. *στ' αρχίδια σου, στον πούτσο σου, στον ψώλο σου, στην πούτσα σου, στην ψωλή σου, στο πέος σου, στο καυλί σου, στα παλιά σου τα παπούτσια, στα παλιά σου υποδήματα, στα τελευταία των υποδημάτων σου, στο παλιό σου το τεφτέρι, στου διαβόλου το κατάστιχο, εκεί που δεν πιάνει μελάνι*), δεν προσέχεις αυτά που σου λέω, δεν τα υπολογίζεις, τα αγνοείς, είτε γιατί δε σε ενδιαφέρουν είτε γιατί έχεις αλλού το νου σου: «προσπαθώ μια ώρα να σου δώσω να καταλάβεις το πρόβλημά μου, αλλά εγώ σου μιλώ κι εσύ με γράφεις».
- εγώ να δεις! βλ. λ. [είδα](#).
- εγώ να 'μαι καλά που... ή να 'μαι εγώ καλά που... ή να 'μαι καλά εγώ που..., βλ. λ. [καλός](#).
- εγώ σ' έχτισα φούρνε μου, εγώ θα σε χαλάσω, βλ. λ. φούρνος.
- εγώ στη θέση σου θα..., βλ. λ. [θέση](#).
- εγώ στο ξίδι κι εσύ στο λεμόνι, βλ. λ. [ξίδι](#).
- εγώ στο πηγάδι κατούρησα; βλ. λ. [πηγάδι](#).
- εγώ τα λέω, εγώ τ' ακούω, δεν έχω επικοινωνία με την ομήγυρη, με το ακροατήριο, με τον κόσμο, δεν έχω απήχηση, δεν εισακούομαι, δε με ακούει κανείς, δεν προσέχει κανείς αυτά που λέω: «έπαψα πλέον να τους δίνω συμβουλές, γιατί εγώ τα λέω, εγώ τ' ακούω». Είναι και φορές που ακούγεται στον τύπο *εγώ τα λέω κι εγώ τ' ακούω*.
- εγώ τι καπνό φουμάρω! βλ. λ. [καπνός²](#).
- εγώ τι καπνό φουμάρω; βλ. λ. [καπνός²](#).
- εγώ τι ρόλο παίζω! βλ. λ. ρόλος.
- εγώ τι ρόλο παίζω; βλ. λ. ρόλος.
- εγώ τι ώρες κάνω! βλ. λ. [ώρα](#).

- εγώ τι ώρες κάνω; βλ. λ. [ώρα](#).
- εγώ το λέω του σκύλου μου κι ο σκύλος της ουράς του, βλ. λ. σκύλος.
- εγώ το ξέρω (μόνο), βλ. λ. [ξέρω](#).
- εγώ του λέω χαντούμης είμαι, κι αυτός ρωτάει πόσα παιδιά έχεις; βλ. λ. [χαντούμης](#).
- εδώ είμ' εγώ, κατηγορηματική διαβεβαίωση σε κάποιον να ενεργήσει άφοβα, γιατί βρίσκομαι πίσω του έτοιμος να τον βοηθήσω ανά πάσα στιγμή ή να τον καλύψω οικονομικά, όποτε χρειαστεί: «προχώρα εσύ τη δουλειά και μη φοβάσαι, εδώ είμ' εγώ».
- είπα κι εγώ! βλ. λ. [είπα](#).
- ένα εσύ, ένα εγώ, στερεότυπη έκφραση, όταν γίνεται μοιρασιά από το σύνολο ενός ομοειδούς συνήθως είδους: «ο μεγαλύτερος έβαλε κάτω τα λαθραία πακέτα κι άρχισε τη μοιρασιά με το συνétaιρό του: ένα εσύ, ένα εγώ...». Μερικές φορές, χάριν αστεϊσμού η μοιρασιά γίνεται ως εξής. Αυτός που μοιράζει λέει: ένα εσύ, ένα εγώ και αφήνει το αντικείμενο πρώτα μπροστά στο συνétaιρό του και ύστερα μπροστά του και συνεχίζει: δύο εσύ, αφήνει πάλι ένα αντικείμενο μπροστά στο συνétaιρό του, αλλά, όταν είναι αφήσει με τη σειρά του μπροστά του ένα αντικείμενο για δεύτερη φορά, λέγοντας δύο εγώ, δεν αφήνει ένα αλλά δύο και πάει λέγοντας.
- έχω κώλο εγώ! βλ. λ. κώλος.
- έχω μύτη εγώ! βλ. λ. [μύτη](#).
- θα γίνει δεν ξέρω κι εγώ τι ή θα γίνει κι εγώ δεν ξέρω τι, βλ. λ. [γίνομαι](#).
- θα κάνω καλά εγώ, θα αναλάβω προσωπικά το θέμα για το οποίο γίνεται λόγος, θα αναλάβω, θα επωμισθώ την ευθύνη: «όσο για τα λεφτά που πρέπει να δοθούν, δε θέλω να στενοχωριέσαι, γιατί θα κάνω καλά εγώ || αν φέρει αντιρρήσεις ο διευθυντής, θα κάνω καλά εγώ».
- θα δεις ποιος είμ' εγώ, βλ. φρ. για να δεις ποιος είμ' εγώ.
- θα τον κάνω καλά εγώ, **α.** θα αναλάβω προσωπικά το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος: «εσύ κοίτα ν' αναλάβεις τον τάδε, όσο για το φίλο του θα τον κάνω καλά εγώ». **β.** θα αναλάβω προσωπικά την τιμωρία του ατόμου για το οποίο γίνεται λόγος: «αν τον φοβάσαι, κάνε πίσω και θα τον κάνω καλά εγώ».
- κι εγώ στα παλαμάκια, βλ. λ. [παλαμάκι](#).
- μας κάνει τον δεν ξέρω κι εγώ ποιος είναι! βλ. λ. [ποιος](#).
- μια εσύ και μια εγώ, πότε ο ένας πότε ο άλλος, διαδοχικά: «πρέπει ν' αφήσουμε τα πείσματα, γιατί μια εσύ και μια εγώ, θα το διαλύσουμε το σπιτικό μας». (Λαϊκό τραγούδι: *απόψε ξαναρχίσαμε το ίδιο καβγαδάκι, το ίδιο καβγαδάκι. Πες εσύ και πες εγώ, μια εσύ και μια εγώ, κόντρα εσύ και κόντρα εγώ, και δώσ' του χαβαδάκι*).
- να φάω κι εγώ μια φορά γλυκό ψωμί, βλ. λ. ψωμί.
- ξέρω κι εγώ; (ξέρ' γω;), βλ. λ. [ξέρω](#).
- ο αδερφός μου κι εγώ ενάντια στον ξάδερφο, κι οι τρεις μαζί ενάντια στον ξένο, βλ. λ. [ξένος](#).
- όλοι γελούν με μένανε κι εγώ μ' όλους γελάω, βλ. λ. [γελώ](#).
- όπως όλοι κι εγώ, βλ. λ. [όλος](#).

- όσο τον βλέπεις εσύ, τον βλέπω κι εγώ, βλ. λ. [βλέπω](#).
- όσο τον ξέρεις εσύ, τον ξέρω κι εγώ, βλ. λ. [ξέρω](#).
- όταν εσύ πήγαινες, εγώ γύριζα ή όταν εσύ πήγαινες, εγώ γυρνούσα, βλ. λ. [πηγαίνω](#).
- ό,τι ξέρεις εσύ ξέρω κι εγώ, βλ. λ. ό,τι.
- σαν άνθρωπος κι εγώ, βλ. λ. άνθρωπος.
- σαν παιδί κι εγώ, βλ. λ. παιδί.
- σήμερα εσύ, αύριο εγώ, βλ. λ. σήμερα.
- την πληρώνω εγώ, βλ. λ. πληρώνω.
- τι δουλειά έχω εγώ, βλ. λ. [δουλειά](#).
- τι είμαι εγώ, της φιλοπτώχου; βλ. λ. [φιλόπτωχος](#).
- τι έχω να κάνω εγώ με...; βλ. λ. [κάνω](#).
- τι θα γίνω εγώ με σένα, έκφραση απελπισίας για την κακή διαγωγή αγαπημένου μας προσώπου. (Λαϊκό τραγούδι: **τι θα γίνω εγώ με σένα, Παναγιώτη μου, μου 'χεις φάει τη ζωή μου και τη νιότη μου**).
- τι θα κάνω εγώ με σένα, βλ. φρ. τι θα γίνω εγώ με σένα.
- τι να σου κάνω κι εγώ, βλ. λ. [κάνω](#).
- το άλλο εγώ μου ή το άλλο μου εγώ, βλ. φρ. το δεύτερο εγώ μου.
- το 'δα 'γω τ' όνειρο! ή το 'χα δει 'γω τ' όνειρο! βλ. λ. [όνειρο](#).
- το δεύτερο εγώ μου ή το δεύτερό μου εγώ, λέγεται για τον άνθρωπο που μας συμπληρώνει ως ύπαρξη, ως οντότητα, ο αχώριστος σύντροφος, ιδίως ο ερωτικός: «απ' τη μέρα που γνωριστήκαμε, έγινε το δεύτερο εγώ μου». (Λαϊκό τραγούδι: **τον αγαπούσα, το παραδέχομαι ήταν το δεύτερο εγώ μου**).
- φταίω εγώ που μιλώ με τον πισινό μου, βλ. λ. [πισινός](#).
- φωτιά στα κόκκινα κι εγώ πυροσβέστης! βλ. λ. [φωτιά](#).